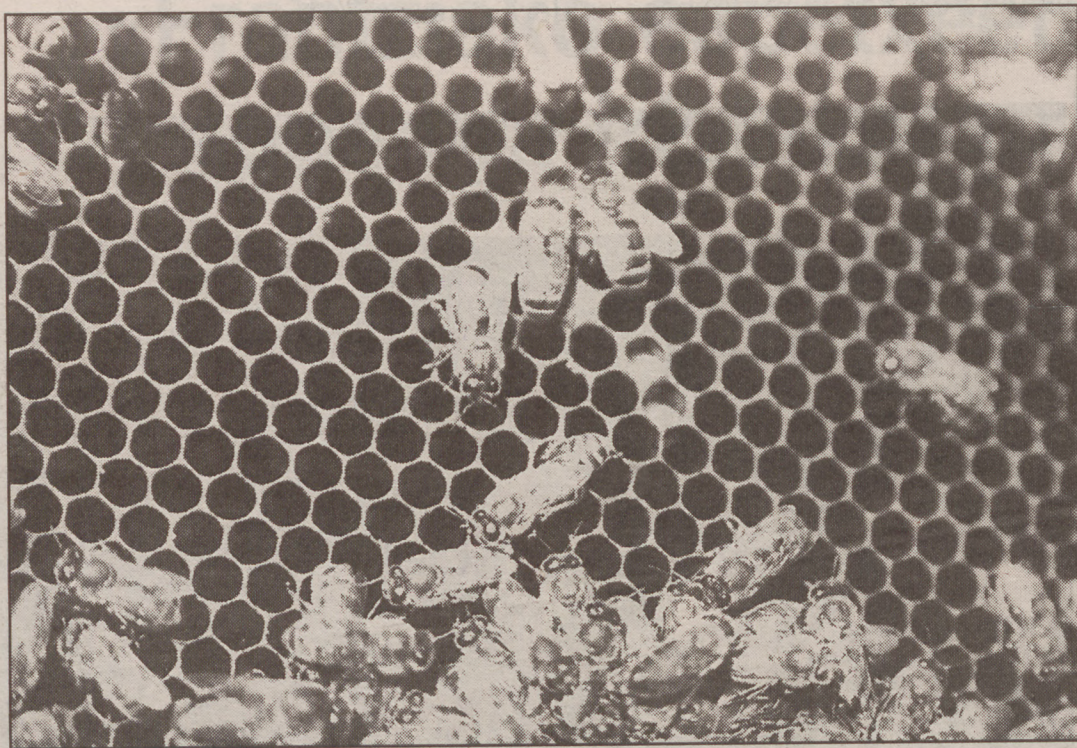


Usain sarkorrek eta ile argiek intsektuak erakartzen dituzte

Ziztatutako ehun mila lagunetik hogeit hil egiten dira

Udan, beroa, hondartza, mendia... eta intsektuak. Animalia txiki baina gogaikarri horiek, jendearen pazientzia agortzeaz gain, zenbait kasutan ondorio larriak sortzen dituzte ziztaden bitartez. Gainera, intsektuak erasokorrangoak dira udan.



Erle eta liztorren ziztadekin kontuz ibili behar da.

ARTXIBOKOA

Erredakzioa / Donostia

INTSEKTUEN ziztada gehienak udan gertatzen dira. Gehienetan ziztadak ez dira arriskutsuak izaten eta azkurak, gorridurak eta handituak bakarrik sortzen dituzte. Hala ere, zenbait kasutan, gutxitan zorionez, intsektuen ziztadek ondorio larriagoak dituzte: zorabioa, goragalea, ahultasuna, hipotentsioa, gonbito eta konortea galtzea.

Alergietako adituek honako neurriak hartzea gomendatzen dute intsektuen ziztadak eragozteko: aire zabalean eta intsektuen aurrean ez jatea, oinutsik ez ibiltzea, usain sarkorreko kolonia eta perfumeak ez erabiltzea, arropa solteak eta kolore bizikoak ez janztea, intsektuen habietatik urruntzea eta intsektuei ez erasotzea. Gainera, intsektuak

udan erasokorrangoak dira. Liztorren ziztada jasotzen duten pertsona asko erlezainen senideak dira, sarriago egoten baitira liztorretatik hurbil. Intsektuak erakartzen dituzte janariak, edariak —azukredunek batez ere—, usain bortitzek, azal zuriek eta ile argiek. Oraindik zientifikoki frogatu ez den arren, badirudi zenbait pertsonaren usain gurui- nek ere intsektuak erakartzen dituztela, gainontzekoek baino ziztada gehiago jasotzen baitituzte.

Txertoak eraginkorrak dira • Alergietan aditua den Alfonso Olive medikuaren arabera, ziztadak ondorio larriak dituen medikuarengana edo larrialdi zerbitzuetara joan behar da. «Lehen krisialdia gainditu ondoren alergien aurkako tratamendua hastea ere komeni da. Bestela,

beste ziztada bat jasoz gero, ondorioak larriagoak izango lirateke. Kasu horietan ziztadek heriotza sor dezakete».

Hala ere, Oliveren iritziz, «ziztaden ondorioz erreazio alergiko arinak jasaten dituzten gehienak ez dira larrialdi zerbitzuetara joaten, ez baitakite erreazioak zein ondorio izan ditzakeen». Beste ziztada bat jaso eta ondorio alergikoak saihestu edo gutxitzeko irtenbide bakarra txertoa da. Txertoen bitartez xiringekin jendea intsektuen pozoina sartzen diote neurri txikian.

Olivek azpimarratu zuenez, «alergiaren aurkako tratamendua hiru eta sei urte bitartean jarraitzen bada, eraginkorra da gaixoen % 90etan. Tratututako gaixoen % 70ek ez dute erreazio alergikorik izaten beste ziztada bat jasotzean».

Etxera itzuli dira jada salmonellak jota ospitaleratutako Sesmako zortzi lagunak

■ Gaixotasunaren eragilea pastel batzuk izan direla baieztatu du Osasunbideak

Erredakzioa / Iruñea

SALMONELLA ENTERITIDISAK eragindako gastroenteritis larriak jota aste honen hasieran Nafarroako Ospitalera eraman zituzten Sesmako (Nafarroa) zortzi lagunak euren etxera itzuli dira jada. Sesman orotara 23 lagun gaixotu zituen salmonellak abuztuaren lehendabiziko egunetan, eta horietatik zortzi ospitalera eraman behar izan zituzten, euren egoera bereziki larria zela eta.

Osasunbideak salmonellaren

eragilea Sesmako gozotegi batean saldutako pastelak izan direla baieztatu du. Lehendabiziko kasuen berri izan bezain pronto Osasunbideak egindako ikerketek susmoetan jarri zituzten aipatu pastelok. Aste honetan zehar gozotegian bertan egindako ikerketek eta gaixoen gorozkien azterketek susmoak baieztatu egin dituzte.

Osasunbideak abuztuaren zazpian izan zuen estreina biko kasuen berri. Horren gibeletik, Sesmako famili medikuak gaixo gehiago bazirela jakinarazi zion

Nafarroako Gobernuak osasun institutuari, eta horrek ikerketa epidemiologikoa egiteari ekin zion. Ikerketa egin eta gero, adituek gaixotasunaren eragileak gozokiak izan zitezkeela ondorioztatu zuten.

Gozokiok jan eta gero, gaixook gutxienez 13 ordu eta gehienez 44 igaro zituzten sabeleko minik nabaritu gabe. Gaixotu arte igarotako denbora eta sintomatologia aintzat hartuta, adituek behar bezala zuten salmonella zela gastroenteritisaren eragilea.

Emakume baten gorpua aurkitu dute Sabinanigon

■ 86 dira Biescasko hondamendian hildakoak

Efe / Zaragoza

BESTE gorpua bat aurkitu zuten atzo Biescasko hondamendian hildakoen bila dabilen erreskate taldeek. Eguerdiko 12:00ak aldera egin zuten aurkikuntza, Las Nieves kanpinetik 15 bat kilometrora dagoen Sabinanigoko presatik hurbil. Aragoiko Gobernuak iturriak azaldu zuten, emakume batena da atzo aurkitutako hilotza, baina informazio hau idazteko orduan, ez zuten lortu identifikatzea. Atzo topatutakoarekin, 86 dira Biescasko hondamendian hildakoak.

Desagertuei buruzko datu zehatzik, berriaz, ez dago. Dena den, ofizialki bi dira galdutakoak: Utrerako (Sevilla) Maria del Valle Campos Gonzalez 31 urtekoa eta Bartzelonako Javier Martinez Domenech 6 urtekoa. Bi pertsona horien familiak bakarrik jarri dute desagertze salaketa.

Atzo aurkitutako emakumearen hilotza baliteke desagertutako Maria del Valle Camposena izatea. Hainbat iturriren arabera horixe da, gainera, aukerarik sendoenak. Gorpua identifikatzen dutenean hori baieztatzen bada, ofizialki pertsona bakarra legoke desagertuta. Nolanahi ere, agintariak ez dira ausartzen desagertuen kopuru zehatza ematera. Izan ere, kanpinean aterbe hartuta zutenak ezezik, posible da uholdea gertatu zen momentuan inguru horretan hainbat pertsona ibiltzea eta hainbat auto egotea aparkatuta. Egunez aurrera egin ahala, ordea, gero eta murriztagoa da desagertuen zerrenda handitzeko aukera, senitartekoek dezenteko denbora tartea izan baitute etxekoan falta sumatzen. Egun hauetan 150 pertsona inguru dabilta erreskate lanean, batez ere desagertutak jo diren bi pertsona horien bila.

Salhaketak erantzunak nahi ditu Langraizko egoeraz

■ Asteartean preso batek bere burua hil zuen

Erredakzioa / Donostia

SALHAKETA presoen aldeko elkarteak bide judizialaren eskuhartzea eskatuko du asteartean Langraizko espetxean hil zen Maria Angeles F.M.ren heriotza argitzeko. Maria Angeles hilda aurkitu zuten bere ziegan presoak zenbatzen ari zirenean. Arabako Gobernu Zibilak emandako azalpenen arabera, bere burua urkatu zuen zapi batekin.

Maria Angeles Avilako espetxetik Langraizera eraman zuten aurtengo uztailean eta Langraizera etorri berritan bere buruaz beste egiten saiatu zen liziba edanez.

Hil zen garaian Maria Angelesek ziega osoa zuen berarenzat bakarrik, eta Salhaketaren iritziz, «hori gauza arraroa eta ulertezina da, hogeit egun lehenago bere buruaz beste egiten saiatu baitzen». Gainera, «heriotzaren berri eman zuen eta publiko egin zen informazioa iluna eta kezagarria da, espetxeen barruan gertatzen diren gauza asko bezala».

Salhaketaren arabera, «Maria

Angelesen heriotzak baieztatu egiten du borrokatzen jarraitu beharra dagoela espetxeetan giza eskubideak errespetatu daitezen».

Galdera eta zalantza ugari • Maria Angelesen heriotzak honako galderak eta zalantzak sortu dizkio Salhaketari: «Zer gertatu zen Maria Angeles ziegan batean bakarrik lehenago bere buruaz beste egiten saiatu bazen? Ziegan bakarrik egoteko arrazoi zigorua zegoela bada, orduan espetxeko zuzendaritza al da erantzule? Bete al da suizidioak aurreikusteko barne araudia? Presoek jasotzen al dute laguntza psikiatriko egoera al da ala espetxeko mediku taldearen lana zalantzan jarri behar al da?».

Duela urtebete baino gehiago zenbait elkarte, tartean Salhaketak, kanpaina bat egiten ari dira Langraizko espetxeko osasun baldintzen egoera salatzeko. «Oso nabaria da Langraizko txartu egin direla bizibaldintzak eta, bereziki, osasun baldintzak eta osasun laguntzaren egoera».

Bergarako mendizale bat hil da Balaitus gailurrean

■ Tontorrean zegoela jo zion bihotzekoak

Erredakzioa / Donostia

JOSE RAMON Letes Garaikotxe Bergarako mendizalea herenegun hil zen Pirinioetan dagoen Balaitus mendiaren gailurrean. Huescako (Espainia) Gobernua zibilak jakinarazita-

koaren arabera tontorrean zela jo zion bihotzekoak bergaratar mendizaleari. 35 urteko mendizalearen gorpua atzo goizeko 10.30etan erreskatatu zuen Piedafitte-Tarbes (Frantzia) herrian operazio gunea duen helikoptero batek.